

AAN DE RAAD

**Datum behandeld
in college** 11 februari 2025

Datum agendering 13 maart 2025

Onderwerp Herstelbesluit n.a.v.
uitspraak Raad van State
Boksum – Blessumerpaed 3

Portefeuillehouder K. Arendz

**Behandelend
ambtenaar**

E-mailadres j.hogendorp@waadhoeke.
nl

Telefoonnummer (0517) 380 380

J. Hogendorp/J. Mulder

Samenvatting

Op 4 december 2024 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het ingestelde beroep tegen de vaststelling van het bestemmingsplan 'Boksum – Blessumerpaed en heeft het plan vernietigd. Vier andere woningbouwplannen lopen nu ook juridisch risico door deze uitspraak. Het voorliggend voorstel is bedoeld om deze risico's juridisch af te dekken.

Voorstel

1. Met inachtneming van de uitspraak van de Raad van State rond het bestemmingsplan 'Boksum – Blessumerpaed 3', het voorliggend woonplan (bijlage 1) vast te stellen;
2. Het woonplan aan Gedeputeerde Staten voor te leggen ter instemming.

Aanleiding

Op 4 december 2024 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het ingestelde beroep tegen de vaststelling van het bestemmingsplan 'Boksum – Blessumerpaed 3'. De uitspraak treft u hier aan: <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@147100/202304942-1-r3/>. Hierover is de raad op 11 december 2024 geïnformeerd met een memo.

Ondanks het feit dat de Raad van State tot het oordeel komt dat de gemeenteraad de belangen voor het tot stand komen van dit woningbouwplan goed heeft afgewogen, is het plan toch vernietigd. Dit komt omdat het bestemmingsplan op het moment van vaststelling niet heeft voldaan aan de geldende regelgeving uit de Verordening Romte Fryslân van de Provinsje Fryslân. De woningbouwontwikkeling had in een door de gemeenteraad vastgesteld woonplan moeten staan dat was voorzien van schriftelijke instemming door Gedeputeerde Staten. Het feit dat er een door de gemeenteraad vastgestelde woonvisie ligt, de provincie op de hoogte was van de ontwikkeling en zij in de wettelijke procedure niet tegen het bestemmingsplan (en daarmee de ontwikkeling) heeft geageerd doet daar volgens de Raad van State niets aan af.

Dit gegeven heeft ook gevolgen voor vier andere woningbouwontwikkelingen die nog onder het oude recht als bestemmingsplan in procedure zijn gebracht en die nog niet onherroepelijk zijn. In deze bestemmingsplannen zit een vergelijkbare redenering die bij 'Boksum – Blessumerpaed 3' tot de planvernietiging heeft geleid. Daarvoor is nu een oplossing nodig.

Beoogd (meetbaar) effect

Het juridisch afdichten van vier lopende woningbouwontwikkelingen die nog onder het oude recht (Wro) vallen.

Motivering

Argumenten

1.1 Vier woningbouwontwikkelingen lopen risico

De woningbouwontwikkeling in Boksum had in een door de gemeenteraad vastgesteld woonplan moeten staan dat was voorzien van schriftelijke instemming door Gedeputeerde Staten. Op 28 mei 2020 heeft de gemeenteraad de 'Woonvisie 2020 – 2030 Samen Sterk' vastgesteld. Een woonvisie alleen vormt geen woonplan, zo is geoordeeld door de Raad van State. Ook het feit dat de provincie op de hoogte was van de ontwikkeling en zij in de wettelijke procedure niet tegen het bestemmingsplan (en daarmee de ontwikkeling) heeft geageerd doet daar volgens de Raad van State niets aan af.

De genoemde uitspraak van de Raad van State heeft gevolgen voor vier woningbouwontwikkelingen die onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de (toenmalige) verordening Romte Fryslân van de provincie op route zijn gebracht en die nog niet onherroepelijk zijn. In deze bestemmingsplannen zit een vergelijkbare redenering die bij 'Boksum – Blessumerpaed 3' tot de planvernietiging heeft geleid.

De bestemmingsplannen waar het om gaat zijn de volgende vier:

- 'St.-Annaparochie zuidwest Fase 1' (ontwerpbestemmingsplan dat voorziet in de bouw van 71 woningen)
- 'Franeker – Tuinen en Vliet' (ontwerpbestemmingsplan dat voorziet in de bouw van 46 woningen)

- 'Franeker – Nij Fritho' (vastgesteld bestemmingsplan waar beroep tegen is ingesteld en dat voorziet in de bouw van 72 woningen)*
- 'Berltsum – Bildtdijk en De Opslach' (vastgesteld bestemmingsplan waar beroep tegen is ingesteld en dat voorziet in de bouw van 32 woningen)*

Deze nog niet onherroepelijke vier bestemmingsplannen moeten in de plantoelichting worden gerepareerd op het onderdeel waarop het bestemmingsplan voor Boksum is vernietigd. Doen we dit niet, dan lopen we het risico dat deze bestemmingsplannen eveneens worden vernietigd op dezelfde grond.

**. De beroepschriften tegen deze twee bestemmingsplannen zijn zeer recent ingediend en nog niet door de Raad van State naar ons verstuurd m.a.w. nog niet inhoudelijk bekend. Dit duurt soms enkele maanden. Ondanks het nog niet kennen van de beroepsgronden, wordt geadviseerd om ook de toelichting van deze bestemmingsplannen te herstellen. We zijn er immers van op de hoogte dat er een hiaat zit in de plantoelichtingen en hebben nog de mogelijkheid om dit te repareren (er is nog geen zitting geweest bij de Raad van State en de bestemmingsplannen zijn dus nog niet onherroepelijk).*

1.2 Door nu een woonplan vast te stellen en daar door Gedeputeerde Staten instemming over te verkrijgen lossen we dit juridische hiaat op

Hiervoor wordt de volgende oplossing voorgesteld. Het woningbouwprogramma, dat als uitvoeringsprogramma van de woonvisie is gemaakt, wordt ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Het woningbouwprogramma is reeds met een raadsmemo van 8 december 2022 (zie bijlage 2) gedeeld en is geactualiseerd voor de vier betreffende woningbouwontwikkelingen. Bij de beoogde vaststelling door de raad wordt het woningbouwprogramma hernoemd tot woonplan. Na vaststelling door de gemeenteraad wordt Gedeputeerde Staten verzocht om schriftelijk in te stemmen met dit woonplan. Het woonplan is opgenomen in bijlage 1 en voldoet, gelezen in samenhang met de al eerder door de raad vastgestelde Woonvisie, aan de inhoudelijke eisen voor een woonplan vanuit de Verordening Romte Fryslân van de Provinsje Fryslân.

1.3 De plantoelichtingen van de vier bestemmingsplannen kunnen worden aangepast

Zodra de instemming op het woonplan door Gedeputeerde Staten is ontvangen kunnen de vier resterende bestemmingsplannen op dit onderdeel worden gerepareerd. Het hiervoor genoemde woonplan en de schriftelijke instemming van Gedeputeerde Staten kunnen worden opgenomen als aanvulling in de plantoelichting van de betreffende vier bestemmingsplannen. Daarmee is de grond waarop het bestemmingsplan in Boksum is vernietigd weggenomen.

Voor de twee nog niet vastgestelde bestemmingsplannen kan dit vrij eenvoudig; ze zijn immers nog niet vastgesteld door de gemeenteraad, dus is aanpassing van de plantoelichting op relatief eenvoudige wijze mogelijk. Voor de twee bestemmingsplannen waar beroep tegen is ingesteld moet een herstelbesluit worden genomen. Artikel 6:19 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft gemeenten de mogelijkheid om, vooruitlopend op een behandeling van beroep door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, eventuele gebreken te herstellen met een zogenoemd herstelbesluit. De herstelbesluiten voor 'Franeker – Nij Fritho' en 'Berltsum – Bildtdijk en De Opslach' zullen zo spoedig mogelijk worden voorbereid en aan de raad worden voorgelegd. Vervolgens worden deze besluiten gepubliceerd en worden de besluiten en publicaties naar de Raad van State verzonden zodat ze toegevoegd kunnen worden aan de beroepsdossiers.

2.1 De werkwijze is afgestemd met de provincie

Ambtelijk heeft inmiddels de nodige afstemming plaatsgevonden. Ook is de werkwijze al afgestemd met de verantwoordelijk gedeputeerde. De provincie heeft reeds ambtelijk aangegeven dat zij – op basis van hetgeen nu voorligt – een schriftelijke instemming zo spoedig mogelijk zullen versturen. Hiermee wordt voldaan aan de bepalingen uit de Verordening Romte.

Kanttekeningen/risico's

1.1 en 2.1 Juridisch zijn de risico's beperkt, maar niet uitgesloten

Het gaat hier om een aanpassing van ondergeschikte aard van een deel van de plantoelichting. Omdat er geen sprake is van een wijziging van de planregels of de kaart (de juridische bindende elementen van een bestemmingsplan), worden derden (die niet procederen) en ook bestaande appellanten bij een herstelbesluit voor de twee bestemmingsplannen waar reeds beroep tegen is ingesteld niet in een nadeliger positie geplaatst. Dit neemt niet weg dat appellanten het met deze aanpassing niet eens kunnen zijn en dit mogelijk gedurende de beroepszittingen zullen aanvoeren. Deze voorgestelde oplossing wordt juridisch houdbaar geacht, is afgestemd met zowel de provincie als onze huisadvocaat, maar bij een ingesteld beroep is het laatste woord uiteindelijk altijd aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

1.2. Met dit besluit wordt het bestemmingsplan 'Boksum – Blessumerpaed 3' zelf niet hersteld

Het bestemmingsplan Boksum is door de Raad van State in zijn geheel vernietigd. Dit betekent dat we hiervoor een nieuwe procedure moeten opstarten onder de Omgevingswet. Dit heeft de Raad van State ook duidelijk aangegeven in de uitspraak. Voor woningbouwontwikkelingen (dus ook overige nieuwbouwplannen) met bijbehorende procedures onder de reikwijdte van de Omgevingswet geldt sinds 1 januari 2024 de Omgevingsverordening Fryslân.

De plicht om een door de gemeenteraad vastgesteld woonplan te hebben dat is voorzien van schriftelijke instemming door Gedeputeerde Staten is per 1 januari 2024 onder deze nieuwe Omgevingsverordening komen te vervallen. Bestuurlijke regionale woningbouwafspraken volstaan tegenwoordig.

De term 'woonplan' (met schriftelijke instemming door GS) is voor woningbouwplannen onder de reikwijdte van de Omgevingswet dus niet meer belangrijk. Momenteel zijn wij bezig om ervoor zorg te dragen dat de woningbouw in Boksum alsnog mogelijk kan worden gemaakt, met inachtneming van de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en de nieuwe verordening van de provincie. Hiervoor is een omgevingsplanwijziging in voorbereiding.

1.3. Het vaststellen van het woonplan heeft geen invloed op de overige trajecten die lopen op het thema wonen

Dit besluit is een strikt juridische exercitie om woningbouwplannen die nog niet onherroepelijk zijn en onder de oude wetgeving (Wro) vallen juridisch af te dichten. Over de planning van de overige sporen die lopen rondom het thema wonen wordt u binnenkort met een raadsmemo geïnformeerd.

Alternatieven

Het enige alternatief is een situatie die onverhoopt kan ontstaan als of het woonplan niet wordt vastgesteld en/of Gedeputeerde Staten toch niet wil instemmen. In dat geval rest er één oplossing, en

dat is de genoemde vier woningbouwplannen onder het regime van de Omgevingswet op te pakken als omgevingsplanwijzigingen. Het spreekt voor zich dat dit voor aanzienlijke vertraging zal zorgen, bijkomende extra kosten en (nieuwe) procedurerisico's omdat we te maken hebben met nieuwe wetgeving.

Vervolg

- Na vaststelling van het gemeentelijk woonplan zal deze zo snel mogelijk worden gedeeld met Gedeputeerde Staten, waarna zij hun schriftelijke instemming versturen.
- De herstelbesluiten voor 'Franeker – Nij Fritho' en 'Berltsum – Bildtdijk en De Opslach' zullen zo spoedig mogelijk worden voorbereid en aan de raad worden voorgelegd. Dit zal op zijn vroegst in het tweede kwartaal van 2025 zijn.
- Vervolgens worden deze besluiten gepubliceerd en worden de besluiten en publicaties naar de Raad van State verzonden, zodat ze toegevoegd kunnen worden aan de beroepsdossiers.
- Van de overige twee bestemmingsplannen 'St.-Annaparochie zuidwest Fase 1' en 'Franeker – Tuinen en Vliet' zullen de plantoelichtingen worden aangepast en zullen deze op zijn vroegst het tweede kwartaal van 2025 aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling.

Participatie

De participatie van dit woonplan heeft reeds plaatsgevonden bij de vorming van de woonvisie. Voorliggend woonplan is een voortvloeisel van dit proces.

Financiën

N.v.t.

Bijlagen

Bijlage 1: Gemeentelijk Woonplan Waadhoeke

Bijlage 2: Raadsmemo woningbouwprogramma

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2025-016749

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 11 februari 2025;

B E S L U I T

1. Met inachtneming van de uitspraak van de Raad van State rond het bestemmingsplan 'Boksum – Blessumerpaed 3', het voorliggend woonplan (bijlage 1) vast te stellen;
2. Het woonplan aan Gedeputeerde Staten voor te leggen ter instemming.

Aldus vastgesteld in de openbare
raadsvergadering van 13 maart 2025,

ner2.

, voorzitter

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.